

Oświadczenie złożone przez senatora Adama Massalskiego na 54. posiedzeniu Senatu w dniu 13 maja 2010 r.

Oświadczenie skierowane do minister pracy i polityki społecznej Jolanty Fedak oraz do minister nauki i szkolnictwa wyższego Barbary Kudryckiej

Działając na podstawie art. 15 oraz 16 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora – ujednolicony tekst ustawy opracowany na podstawie: DzU z 2003 r. nr 221 poz. 2199; z 2004 r. nr 116 poz. 1202 i nr 210 poz. 2135; z 2005 r. nr 48 poz. 446 i nr 169 poz. 1414; z 2006 r. nr 104 poz. 708, z 2009 r. nr 144, poz. 1177 – zwracam się z prośbą o zajęcie stanowiska wobec zaprezentowanej w niniejszym oświadczeniu kwestii dotyczącej urlopów na poratowanie zdrowia wykładowców uczelni niepublicznych oraz o wzięcie pod uwagę możliwości podjęcia prac nad zmianami legislacyjnymi w zaproponowanym poniżej brzmieniu.

W praktyce uczelni niepaństwowej pojawił się pewien niebezpieczny casus próby patologicznego interpretowania przepisów o płatnym urlopie na poratowanie zdrowia, zapisanych w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym. Profesor w wieku emerytalnym, z nabytymi świadczeniami rentowymi, wystąpił do rektora z wnioskiem o półroczny urlop na poratowanie zdrowia. Ponieważ uprawnienie to ma charakter obligatoryjny, rektor nie mógł odrzucić tego wniosku. Po upływie pół roku ten sam profesor wystąpił o kolejny płatny urlop na poratowanie zdrowia. Zgodnie z interpretacją Sądu Najwyższego kolejny urlop musi poprzedzać przerwa, nie określono jednak, jak długo ma ona trwać. W celu zapewnienia sobie ciągłości tego urlopu wspomniany profesor przedstawił więc zwolnienie lekarskie i jednocześnie zapowiedział, że zapis o prawie do kolejnych urlopów na poratowanie zdrowia wykorzysta do maksimum, a następnie wymówi stosunek pracy.

Dla uczelni niepublicznej pierwszy urlop wiązał się z kosztem 50 tysięcy zł, kolejne zaś mogą kosztować wielokrotność tej sumy, przy tym w opisanej sytuacji jest to wydatek bez jakiegokolwiek pożytku dla uczelni.

Ponadto w przywołanej sytuacji nie ma jasności ani co do tego, czy przedstawienie przez pracownika zwolnienia lekarskiego w przerwie pomiędzy okresami udzielonego mu płatnego urlopu na poratowanie zdrowia może być rozumiane jako uchylenie się od wykonywania pracy, ani co do tego, czy pracownik powinien podjąć zatrudnienie, aby nabyć prawo do kolejnego urlopu.

W związku z powyższym zwracam się do Pani Minister Jolanty Fedak oraz Pani Minister Barbary Kudryckiej o zainteresowanie się tym problemem.

W Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego prowadzone są prace legislacyjne nad projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Dlatego zwracam się z sugestią zainicjowania dodatkowych zmian w zakresie uprawnień nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelniach niepublicznych do korzystania z płatnego urlopu dla poratowania zdrowia.

Realizacja przepisów art. 134 ust. 5–7 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym powoduje znaczne obciążenie finansowe uczelni niepublicznych, co pośrednio przyczynia się do wzrostu wysokości czesnego płaconego przez studentów za naukę ze względu na to, że uczelnie niepubliczne utrzymują się głównie z opłat wnoszonych przez studentów. Zamiast inwestować w nowoczesne projekty badawcze, uczelnie muszą zabezpieczyć środki na potencjalne roszczenia pracownicze, co skutecznie zmniejsza konkurencyjność tych uczelni.

Chciałbym zauważyć, że w przypadku nauczycieli szkół niepublicznych działających na podstawie przepisów o systemie oświaty, pragmatyka zawodowa regulująca uprawnienia tej grupy zawodowej (ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela) wyłącza stosowanie przepisów uprawniających do urlopu dla poratowania zdrowia i rozwiązanie to nie jest uznawane za sprzeczne z zasadą równości.

Proponuję zatem zawężenie uprawnień nauczycieli akademickich do urlopu dla poratowania zdrowia w ten sposób, aby odnosiły się one wyłącznie do nauczycieli uczelni publicznych. Za konieczne uważam doprecyzowanie przepisów ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, dotyczących urlopów dla poratowania zdrowia, w następujący sposób. W art. 134 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym po ust. 5 proponuje się dodać ust. 5a–5c w brzmieniu:

„5a. Nauczycielowi akademickiemu można udzielić kolejnego urlopu dla poratowania zdrowia nie wcześniej niż po upływie roku od dnia zakończenia poprzedniego urlopu dla poratowania zdrowia.

5b. Urlop dla poratowania zdrowia nie przysługuje nauczycielowi akademickiemu posiadającemu prawo do emerytury. Nauczycielowi, któremu do nabycia prawa do emerytury brakuje mniej niż rok, ur-

lop dla poratowania zdrowia nie może być udzielony na okres dłuższy niż do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym nauczyciel nabywa uprawnienia emerytalne.

5c. Rektor, nie później niż w terminie dwóch tygodni przed zakończeniem urlopu dla poratowania zdrowia, wydaje nauczycielowi akademickiemu skierowanie na badanie kontrolne w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku.”.

Zwracam także uwagę na możliwość jednoczesnego wystąpienia, w jednej uczelni, wielu pracowników o przyznanie im prawa do takiego urlopu. Oznaczałoby to zakłócenie procesu dydaktycznego z uwagi na fakt braku ograniczeń ustawowych i pozbawienie rad wydziałów możliwości opiniowania takich wniosków z punktu widzenia organizacji studiów.

Dokonanie proponowanych zmian w ustawie uniemożliwiłoby nadużywanie przez pracowników prawa do urlopu dla poratowania zdrowia i zracjonalizowałoby zasady wykorzystywania tego prawa w odniesieniu do wszystkich uczelni.

Z wyrazami szacunku
Adam Massalski